

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Vår dato: 16.12.2016

Vår ref.: 201604653-5

Arkiv: 634

Deres dato:

Deres ref.:

Saksbehandler:

Bjørnar Araberg Fladen

Klage på manglende informasjon fra Hafslund Nett ifm. levering av strøm fra plusskunder – vedtak og varsel om tvangsmulkt

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) mottok 31. august 2016 klage på at Hafslund Nett ikke vil oversende målerdata til Otovo for deres kunder som har innmating og forbruk. NVE varslet Hafslund Nett om at NVE vil vurdere å treffe vedtak om retting dersom det viste seg at Hafslund Nett hindrer markedsadgang ved å ikke oversende kraftleverandører i sitt område nødvendige målerdata.

NVE finner at Hafslund Nett har brutt energilovforskriften § 4-4 bokstav d) og e) og måling- og avregningsforskriften § 8-1 bokstav b), c) og d). Hafslund Nett skal innen 2. januar 2017 bekrefte at de oversender nødvendige data om plusskunder til plusskundenenes valgte kraftleverandør.

NVE varslar med dette Hafslund Nett om at NVE vil vurdere å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom Hafslund Nett ikke innen 2. januar 2017 kan bekrefte at avvikene beskrevet i dette vedtaket ikke er rettet.

Saksopplysninger

Klage fra Otovo av 31. august 2016

Vi viser til brev av 31. august 2016 fra Otovo, med klage på Hafslund Nett i forbindelse med levering av strøm fra plusskunder. Otovo redegjør i brevet for samtale med Hafslund Nett der Hafslund Nett skal ha informert om at de ikke vil oversende målerdata med informasjon om Otovo kunders innmating og uttak. I klagen skriver Otovo at de er en nystartet kraftleverandør og at de som leverandør av solcelleinstallasjoner ønsker å ta del i den utviklingen som åpnes opp for i den nye ordningen for plusskunder. Otovo har inngått avtale med kunder og skulle etter planen starte kraftleveranse til sine kunder 1. september 2016. Første avtale med kunde som har både innmating og uttak skulle etter planen tre i kraft 5. september 2016. I den forbindelse har Otovo kontaktet Hafslund Nett for å sørge for at nettselskapet oversender nødvendig kunde- og målerdata.

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Vestre Rosten 81
7075 TILLER

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvn. 1B
Postboks 53
6801 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

I følge Otovo har Hafslund Nett vært tydelige på at de ikke vil oversende målerdata som er nødvendig for at Otovo kan være kraftleverandør for sine kunder og at Hafslund Nett dermed hindrer Otovo markedsadgang. Det er ikke lagt ved noen skriftlig korrespondanse mellom Otovo og Hafslund Nett da kommunikasjonen i hovedsak har vært muntlig.

Varsel om vedtak av 3. oktober 2016

NVE varslet vedtak ovenfor Hafslund Nett 3. oktober 2016. I varsel om vedtak gjorde NVE rede for gjeldende regelverk knyttet til kunder som ønsker å produsere egen elektrisitet og selge overskuddskraft. NVE informerte også om en generell dispensasjon gitt til alle nettselskap angående tariffing av plusskunder i 2010 og vedtatt endring i kontrollforskriften knyttet til tariffing av plusskunder som trer i kraft 1. januar 2017. I redegjørelsen ble det lagt til grunn at nettselskap ikke kan nekte kunder med egen produksjon å selv velge en kraftleverandør som står som selger av elektrisitet i de periodene hvor kunden ikke dekker hele sitt forbruk og hvor kraftleverandøren kjøper overskuddskraften i de periodene hvor kunden produserer mer en eget forbruk.

Hafslund Nett sin kommentarer til Otovos klage og NVEs varsel om vedtak

I brev av 17. oktober 2016 gir Hafslund Nett sine kommentarer til Otovos klage og NVEs varsel om vedtak. I brevet gjør Hafslund Nett rede for hvorfor de er av den oppfatning av at NVEs regelverk skal forstås slik at det er nettselskapet som må være kjøper av plusskunders overskuddsproduksjon frem til vedtatte plusskundebestemmelser trer i kraft 1. januar 2017. Hafslund Nett mener at deres forpliktelse til å behandle alle kunder likt er bakgrunnen for at de opplyste til Otovo at Otovo ikke kunne tre inn som kjøper av overskuddsproduksjon under plusskundeordningen før 1. januar 2017.

Hafslund Nett skriver at de er godt i rute med nødvendige systemtilpasninger mv. for å legge til rette for den nye plusskundeordningen fra 1. januar 2017.

Hafslund Nett viser til at de opplevde at telefonsamtalen som Otovo referer til i sin klage i hovedsak dreide seg om å få på plass nye bekreftelses-/dokumentasjonsrutiner fra Hafslund Nett på ulike stadier i prosessen for nye plusskunder. Hafslund Nett skriver at de besvarte spørsmålene fra Otovo på bakgrunn av Hafslund Nett sin forståelse av någjeldende og fremtidig plusskunderegelverk.

Hafslund Nett beskriver i brevet hvordan de tolker gjeldende plusskundeordning og at de mener at den innebærer at det kun er nettselskapet som kan kjøpe kraft fra plusskundene. Dette synet underbygges med sitater fra NVEs dispensasjonsvedtak av 16. mars 2010 som er grunnlaget for den frivillige plusskundeordningen.

NVEs vurdering

Ved uenighet mellom kunde og nettselskap om vilkår for tilknytning og bruk av nettet fatter NVE vedtak i saken med hjemmel i energilovforskriften § 4-10.

Når myndighet etter energiloven eller energilovforskriften er lagt til NVE, kan NVE med hjemmel i energilovforskriften § 9-3 gi de pålegg som er nødvendige for gjennomføring av bestemmelser gitt i eller i medhold av energiloven. NVE anser at klagen dreier seg om hvorvidt Hafslund Nett bryter plikten til å tilby markedsadgang ved å ikke å ha lagt til rette for at kunder som produserer egen kraft kan velge sin egen kraftleverandør som håndterer og kjøper kraft matet inn på kraftnettet. Hafslund Nett sin tolkning er at kunden er en plusskunde som må inngå plusskundeavtale med Hafslund Nett for å få solgt kraften.

NVEs dispensasjon av 10. mars 2010 (plusskundeordningen)

Et sentralt punkt i Hafslund Nett sitt tilsvarende til NVEs varsel om vedtak er tolkningen av- og statusen til NVEs dispensasjonsvedtak av 10. mars 2010 også omtalt som plusskundeordningen. Hafslund Nett viser til beskrivelser i vedtaket om hvordan plusskunder skal håndteres og at det her legges opp til at det er nettselskapet som er kjøper av plusskundens overskuddskraft. NVE forstår Hafslund Nett sin redegjørelse slik at de mener at en kunde med egenproduksjon som ikke inngår en plusskundeavtale med nettselskapet i henhold til beskrivelsen gitt i dispensasjonsvedtaket ikke er en plusskunde, men en ordinær produsent.

Plusskunde ble først definert i forskrift i forbindelse med forskriftsendringen som ble vedtatt 29. april 2016 og trer først i kraft 1. januar 2017. Begrepet ble imidlertid tatt i bruk i NVEs dispensasjon av 16. mars 2010 og ble gitt følgende innhold:

«Med plusskunder menes i denne sammenheng en enkelt sluttbruker av elektrisk energi som har en årsproduksjon som normalt ikke overstiger eget forbruk, men som i enkelte driftstimer har overskudd av kraft som kan mates inn i nettet. Produksjonsenheter hvor det kreves omsetningskonsesjon eller sluttbrukere med produksjon som også leverer elektrisk energi til andre sluttforbrukere, er ikke omfattet av ordningen beskrevet i dette dokumentet.»

Vedtaket beskriver hvilke kunder som kan omfattes av dispensasjonen, men i og med at dispensasjonen er frivillig å benytte seg av for nettselskapet gir den nettselskapet ingen forpliktelser til å benytte seg av mulighetene dispensasjonen gir. NVE mener derfor at kunden like fullt kan være en plusskunde selv om det ikke inngås en plusskundeavtale mellom nettselskap og kunde etter de føringer som er gitt i dispensasjonen av 16. mars 2010.

Hafslund Nett tilpasset sine rutiner og systemer kort tid etter dispensasjonsvedtaket slik at de kunne tilby sine kunder å inngå plusskundeavtale i tråd med vedtaket. Nettselskapet har derfor flere års erfaring med denne type avtaler og har opplyst at alle prosesser er automatisert.

Dispensasjonsvedtaket av 16. mars 2010 påla ingen nettselskap å benytte seg av ordningen beskrevet i dispensasjonen og det er derfor opp til det enkelte nettselskap å vurdere om de ønsker å benytte seg av dispensasjonsvedtaket. Dersom et nettselskap velger å ikke benytte seg av dispensasjonsvedtaket fritas nettselskapet ikke fra kravet om å tilby markedsadgang til både alle kunder som ønsker å produsere egen kraft eller til kraftleverandører som ønsker å omsette kraft til sine kunder. NVE kan heller ikke se at det er slik at dersom nettselskapet benytter seg av dispensasjonsvedtaket så kan nettselskapet hindre kraftleverandører å kjøpe kraft fra plusskundene.

Spørsmålet om plusskundene allerede nå kan velge sin egen kraftleverandør også for salg av overskuddskraft ble tatt opp i forbindelse med forskriftsendringen. I og med at det var enkelte høringsinstanser som var usikre på forståelsen av gjeldende regelverk, ble det i forbindelse med vedtak om ny bestemmelse om plusskunder i kontrollforskriften av 29. april 2016 presisert følgende:

«Dispensasjonen fra 2010 som blant annet presiserer at nettselskapene har anledning til å kjøpe overskuddskraft fra plusskunder vil ikke oppheves før innføring av Elhub. Det innebærer at nettselskap som i dag tilbyr frivillig plusskundeordning kan fortsette med det.»

Selv om nettselskapet tilbyr plusskundeordning i dag, kan plusskunden selv velge å inngå avtale med sin kraftleverandør om kjøp og salg av kraft. Nettselskapet er da forpliktet til å oversende målerdata for både innmating og uttak til kundens kraftleverandør.

Endringen som trer i kraft fra 1. januar 2017 innebærer at plusskunde som begrep defineres i forskrift og at denne kundegruppen fritas andre tariffledd for innmating. Endringen innebærer ingen nye plikter knyttet til å oversende målerdata til kraftleverandør, da dette allerede er en plikt nettselskapene har.»

NVE registrerer at Hafslund Nett er uenig i NVEs tolkning over og at de viser til at det i beskrivelsen av plusskundeordningen i dispensasjonen av 16. mars 2010 legges opp til at nettselskapet er eneste mulige kjøper av overskuddskraft fra plusskundene.

NVE er enig i at beskrivelsen av plusskundeordningen i dispensasjonsvedtaket legger opp til at det er nettselskapet som er kjøper av overskuddskraften. Dette gjelder imidlertid kun dersom nettselskap og kunde velger å inngå avtale i henhold til dispensasjonsvedtaket. I de tilfeller hvor enten nettselskapet ikke benytter seg av dispensasjonen, eller kunde ikke ønsker å inngå en slik avtale kommer ikke beskrivelsene gitt i dispensasjonsvedtaket til anvendelse og det er ordinære regler for markedsadgang, nøytralitet, avregning og tariffing som gjelder.

Meldingsutveksling

I de tilfellene en plusskunde ønsker å velge en ekstern kraftleverandør som også kjøper kundens overskuddskraft finnes det i dag ingen felles automatisk meldingsutveksling som oversender nødvendig informasjon om plusskunden til kraftleverandør. Det ble av bransjen som utarbeider standarder for meldingsutveksling vurdert at det ikke var hensiktsmessig å sette i gang arbeid for å tilpasse gjeldende meldinger til å omfatte plusskunder da alle meldingene uansett må endres i forbindelse med innføring av Elhub. Elhub var opprinnelig planlagt for idriftsettelse 20. februar 2017, men er nå utsatt til 23. oktober 2017. Frem til den tid må vært enkelt nettselskap derfor ha egne rutiner for å sørge for at nødvendige data oversendes til plusskundens kraftleverandør.

NVE registrerer at Hafslund Nett har startet arbeidet med å legge til rette for å kunne levere nødvendige data til kraftleverandøren i de tilfeller en plusskunde ikke ønsker å inngå plusskundeavtale etter NVEs dispensasjonsvedtak, men ønsker å inngå en avtale med kraftleverandør om kjøp av overskuddskraft. Hafslund Nett skriver at de er godt i rute med denne omleggingen slik at den kan tas i bruk fra 1. januar 2017 som er det tidspunktet Hafslund Nett oppfatter er datoen som gjelder for når en plusskunde kan velge en annen kjøper av overskuddskraften enn sitt lokale nettselskap.

Krav til markedsadgang og nettselskapets nøytralitet

Hafslund Nett argumenterer i sitt tilsvarende svar til varsel om vedtak at deres tolkning av NVEs dispensasjon fra 2010 innebærer at det er nettselskapet som skal være kjøper av overskuddskraften fra plusskunder frem til 1. januar 2017. Hafslund Nett skriver videre at de har håndtert alle plusskunder og alle markedsaktører innenfor sitt nettområde likt.

Som nevnt over har NVE i forbindelse med vedtak om to nye bestemmelser om plusskunder i kontrollforskriften av 29. april 2016, presisert at nettselskapet etter gjeldende regelverk plikter å oversende nødvendige data til kundens valgte kraftleverandør dersom kunden velger å benytte seg av en kraftleverandør for kjøp og salg av kraft.

Energilovforskriften § 4-4 d) gir kunder rett til markedsadgang som innebærer at kunden har en rett til å få tilgang til nettjenester på ikke-diskriminerende og objektive vilkår. Det innebærer at kunder har rett til å benytte nettet til å få levert elektrisitet og til å levere kraft som kunden har produsert. Hafslund Nett tilbyr kunden å både kjøpe kraft og få levert overskuddskraft, men mener at det forutsetter at kunden inngår plusskundeavtale med nettselskapet slik at det er nettselskapet som kjøper overskuddskraften fra kunden. Å kreve at kunden kun skal selge kraft til nettselskapet er etter NVEs vurdering brudd på energilovforskriften § 4-4 bokstav h) om nøytral opptreden. Det står i bestemmelsen at nettselskap skal opptre nøytralt og ikke-diskriminerende. Videre står det at det kan gis ytterligere bestemmelser for å sikre en nøytral opptreden. Ytterligere bestemmelser er gitt i måling- og avregningsforskriften § 8-1. NVE mener at et krav fra nettselskapet om at en plusskunde kun kan selge overskuddskraft til

nettselskapet ikke er å anse som nøytral opptreden overfor kraftleverandører og at nettselskapet bryter med måling- og avregningsforskriften § 8-1 første ledd bokstav b), c) og d)

Selv om Hafslund Nett stiller like vilkår til alle sine plusskunder om at de kun kan selge overskuddskraft til nettselskapet og på den måten behandler alle markedsaktører likt, finner NVE at Hafslund Nett bryter kravet til nøytralitet ved å hindre sluttkunde i velge sin egen kraftleverandør på grunn av at kunden er en plusskunde.

Varsel om tvangsmulkt

For det tilfellet at avvikene påpekt i dette vedtaket ikke blir rettet innen 2. januar 2017, varsler NVE med dette at NVE vil vurdere å treffe vedtak om tvangsmulkt jf. energiloven § 10-3, 1. ledd. Tvangsmulkten vil bli fastsatt skjønnsmessig.

Avvikene rettes ved at Hafslund Nett bekrefter ovenfor NVE at de oversender nødvendige data til Otovo om deres kunder og at tilsvarende vil bli gjort for alle øvrige kraftleverandører som inngår kraftkjøps-/salgsavtale med plusskunder i Hafslund Nett sitt område.

Frist til å uttale seg

Det gis frist til å uttale seg til spørsmålet om tvangsmulkt innen 2. januar 2017. Vi oppfordrer særlig til at faktiske opplysninger som gjelder saken, blir korrigert eller supplert. Dersom uttalelsen ikke er kommet til NVE innen fristen, vil NVE legge til grunn de opplysninger som foreligger i saken.

Vedtak

NVE finner at Hafslund Nett bryter energilovforskriften § 4-4 e) om nøytral opptreden ved å ikke oversende nødvendig informasjon til kundens kraftleverandør hindrer kunden i å velge kraftleverandør for kjøp og salg av kraft. Kravene om nøytralitet er nærmere spesifisert i måling- og avregningsforskriften, hvor NVE mener at Hafslund Nett sin praksis er i strid med § 8-1 første ledd bokstav b), c) og d).

Hafslund Nett skal innen 02.01.2017 dokumentere at Otovo mottar nødvendige data om sine plusskunder samt en bekreftelse på at øvrige kraftleverandører som inngår avtale om kjøp og salg av kraft til plusskunder for oversendt nødvendige data for å gjennomføre sitt kundeforhold med plusskunden.

Klageadgang

Denne avgjørelsen kan påklages til Olje- og energidepartementet av parter i saken og andre med rettslig klageinteresse innen 3 uker fra det tidspunkt denne underretning er kommet frem, jf. fvl. kapittel VI. En eventuell klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Torfinn Jonassen
seksjonssjef

Bjørnar Araberg Fladen
seniorrådgiver

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Mottakerliste:

Hafslund Nett AS

Otovo AS